

Australian Government

Tietoa AstraZenecan koronavirusrokotteesta (COVID-19 Vaccine AstraZeneca)

Viimeksi päivitetty: 30.7.2021

Tietoa rokotteesta

COVID-19 Vaccine AstraZeneca on rokote, joka voi estää sairastumisen koronavirusen aiheuttamaan tautiin. Rokote ei sisällä elävää SARS-CoV-2-virusta (koronavirusta), eikä se voi aiheuttaa koronavirustautia. Se sisältää SARS-CoV-2-viruksen tärkeän osan, piikki proteiinin, geneettisen koodin. Koodi on laitettu vaarattomaan flunssavirukseen (adenovirukseen), joka vie sen soluihin. Keho valmistaa sitten piikki proteiinin kopioita, ja näin immuunijärjestelmä oppii tunnistamaan SARS-CoV-2-viruksen ja torjumaan sitä. Adenovirusta on muokattu niin, ettei se voi lisääntyä soluissa. Siksi se ei voi levitä muihin soluihin ja aiheuttaa infektoita.

Rokotuksen ottaminen on vapaaehtoista ja maksutonta. Voit keskustella kaikista koronavirusrokotuksiin liittyvistä huolista tai kysymyksistä rokotuksen antajan kanssa ja/tai oman lääkärin kanssa ennen rokotuksen ottamista.

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokote voidaan antaa 18 vuotta täyttäneille, ja se on turvallinen ja tehokas. Erittäin harvinaisena haittavaikutuksena AstraZeneca-rokotteen käytön jälkeen on raportoitu veren hyytymishäiriötä, tromboottista trombosytopenista oireyhtymää (TTS), johon liittyy verisuonitukoksia (veritulppia) ja alentunut verihutaleiden määrä. Rokotuksen hyödyt ovat selkeästi suuremmat kuin tämän sairauden riski. TTS on yleisempi nuoremmilla aikuisilla. Niinpä riskin vähentämiseksi suositellaan Comirnaty (Pfizer) -rokotetta alle 60-vuotiaille aikuisille ja henkilöille, jotka ovat sairastaneet aivolaskimotuksen (aivojen sinustromboosin), hepariinihoitoon liittyvän trombosytopenian (verihutaleniukkuuden, joka on harvainen reaktio hepariinihoitoon), idiopaattisen vatsan alueen laskimotuksen tai fosfolipidivasta-aineoireyhtymän, johon liittyy verisuonitukoksia.

Rokotuksen hyödyt

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokote suojaa sairastumiselta koronavirustautiin. Se estää erityisesti vakavaa tautimuotoa, sairaalahoidon tarvetta ja kuolemaa. Rokote on osoittautunut erittäin tehokkaaksi sekä kliinisissä tutkimuksissa (ennen kuin se hyväksyttiin käyttöön) että 'tosielämässä', kun tutkittiin Englannissa ja Skotlannissa rokotettuja henkilöitä.

Koronavirustauti on erittäin vakava sairaus, joka voi sairastuttaa vaikeasti kaiken ikäiset. Se on aiheuttanut miljoonia kuolemia ja satoja miljoonia tartuntoja kaikkialla maailmassa. Rokotus auttaa suojaamaan yksilöitä ja hyödyttää kaikkia yhteisön jäseniä vähentämällä koronavirustaudin leviämistä.

Kuka voi saada tämän rokotuksen

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokote voidaan antaa 18 vuotta täyttäneille. Comirnaty (Pfizer) -rokotetta suositellaan AstraZeneca-rokotteen sijaan alle 60-vuotiaille. AstraZeneca-rokotetta voidaan kuitenkin antaa myös alle 60-vuotiaille aikuisille, jos Comirnaty (Pfizer) -rokotetta ei ole saatavana ja henkilö on tehnyt tietoon perustuvan päätöksen ymmärrettyään rokotteen riskit ja hyödyt. Tartunta-alueilla alle 60-vuotiaiden kannattaa harkita vakavasti COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotteen ottamista, jos Comirnaty (Pfizer) -rokotetta ei ole saatavilla.

Rokotuksen riskit

Kuten minkä tahansa rokotuksen, myös koronavirusrokotuksen jälkeen voi ilmetä ohimeneviä haittavaikutuksia. Yleisiä COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotteen haittavaikutuksia ovat pistoskohdan kipu tai arkuus, väsymys, päänsärky, lihaskivut ja kuume ja vilunväreet. Useimmat haittavaikutukset ovat lieviä ja lyhytkestoisia asettuen parissa päivässä. Myös harvinaisia ja/tai tuntemattomia haittavaikutuksia voi ilmetä, kuten muitakin rokotteita tai lääkkeitä käytettäessä.

Tromboottinen trombosytopeeninen oireyhtymä (TTS)

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotteeseen näyttää liittyvän hyvin harvinainen haittavaikutus: veren hyytymishäiriö, tromboottinen trombosytopeeninen oireyhtymä (TTS).

Mikä TTS on?

TTS-hyytymishäiriössä ilmenee verisuonitukoksia (tromboosi, veritulppa) sekä alentunutta verihutaleiden määrää (trombosytopenia, verihutaleniukkuus) noin 4–42 päivän kuluessa rokotuksen jälkeen. Verisuonitukokset voivat ilmetä eri puolilla kehoa, kuten aivoissa (jossa sitä kutsutaan aivolaskimotukokseksi tai aivojen sinustromboosiksi, CVST) tai vatsan alueella (idiopaattinen vatsan alueen laskimotukos, SVT).

TTS on harvinainen, mutta se voi aiheuttaa vakavan sairauden ja saattaa johtaa pitkäkestoiseen työkyvyttömyyteen tai kuolemaan.

Hyytymishäiriötä aiheuttavaa mekanismia ei täysin tunneta, mutta se vaikuttaa samanlaiselta kuin hepariinihoitoon liittyvä trombosytopenia (verihutaleniukkuus) (HIT), joka on harvinainen reaktio hepariinihoitoon.

Onko joillakin ryhmillä suurempi riski saada TTS?

Australiassa ja ulkomailla TTS-hyytymishäiriötä on havaittu enemmän nuoremmilla aikuisilla, ja se vaikuttaa olevan yleisempi naisilla. Sitä on kuitenkin raportoitu myös miehillä ja vanhemmilla henkilöillä. Ei ole vielä selvää, onko naisilla suurempi riski sairastua siihen.

Tällä hetkellä saatavana olevan tiedon perusteella emme ole tunnistaneet sellaisia aiempia sairauksia, jotka saattavat vaikuttaa TTS-hyytymishäiriön kehittymiseen tai pahentaa sitä.

Onko AstraZeneca-rokote turvallinen niille, joilla on aiemmin ollut veritulppia?

Comirnaty (Pfizer) -rokotetta suositellaan henkilöille, joilla on aiemmin ollut yksi seuraavista harvinaisista verisuonitukoksista: aivolaskimotukos (aivojen sinustromboosi), hepariinihoitoon liittyvä verihutaleniukkuus (trombosytopenia), idiopaattinen vatsan alueen laskimoiden tukos tai fosfolipidivasta-aineoireyhtymä, johon liittyy verisuonitukoksia.

Muun tyyppiset aiemmin sairastetut veritulpat, kuten syvä laskimotukos tai keuhkoembolia, tai veritulppien riskitekijät eivät estä AstraZeneca-rokotteen ottamista. Ei ole näyttöä siitä, että henkilöillä, joilla on aiemmin ollut muun tyyppisiä veritulppia, olisi suurempi riski saada TTS tai sairastua siihen vakavammin.

Seuraavien sairauksien kanssa elävät *voivat saada* AstraZeneca-koronavirusrokotteen:

- Aiemmat tyyppisemmät veritulpat
- Lisääntynyt tukostaipumus, joka ei ole immuunivälitteinen
- Verisuonitukoksia suvussa
- Aiempi iskeeminen sydänsairaus tai aivohalvaus
- Nykyinen tai aiempi trombosytopenia (verihutaleiden niukkuus)
- Verenohennuslääkkeitä käyttävät

Verisuonitukosten kokonaismäärä ei ole kasvanut maissa, joissa AstraZeneca-rokotetta on annettu laajalti. Verisuonitukokset ovat yleisiä, eivätkä kaikki AstraZeneca-rokotteen jälkeen ilmenevät verisuonitukokset ole rokotteen aiheuttamia. Jos rokotuksen jälkeen ilmenee verisuonitukos, lääkäri voi todeta verikokeilla sen syyn.

Entä jos olen jo saanut ensimmäisen annoksen AstraZeneca-rokotetta?

Kaiken ikäisten henkilöiden, joilla ei ole vasta-aiheita, ja jotka ovat saaneet ensimmäisen AstraZeneca-koronavirusrokoteannoksen ilman vakavia haittavaikutuksia, pitäisi ottaa toinen annos samaa rokotetta. Britanniassa kerätyn tiedon mukaan TTS-hyytymishäiriön riski on paljon pienempi toisen annoksen jälkeen: tähän mennessä on raportoitu 44 tapausta, kun AstraZeneca-koronavirusrokotteen toista annosta on annettu 22,8 miljoonaa. Näin ollen arvioitu määrä tapauksia on 1,9 tapausta miljoonaa toista annosta kohti (verrattuna Britanniassa raportoituun riskiin 14,8 tapauksesta miljoonaa ensimmäistä annosta kohti.)

Kenen ei pitäisi saada tätä rokotetta

Tätä rokotetta ei pitäisi ottaa, jos on:

- saanut anafylaktisen reaktion (vakavan allergisen reaktion) aiemmasta rokoteannoksesta
- saanut anafylaktisen reaktion jostain rokotteen ainesosasta, mukaan lukien polysorbaatti 80
- sairastanut hiussuonivuoto-oireyhtymää
- sairastunut TTS-hyytymishäiriöön aiemman rokoteannoksen jälkeen
- saanut minkään muun vakavan haittavaikutuksen aiemmasta rokoteannoksesta

Harkittavaksi ennen rokotusta

Varotoimet

Tiettyjä sairauksia sairastavat saattavat tarvita lisävarotoimia, kuten jäämistä tarkkailtavaksi 30 minuutin ajaksi rokotuksen jälkeen tai allergiaan erikoistuneen lääkärin konsultointia. Kerro rokottajalle, jos sinulla on ollut:

- koronavirusrokotteen ainesosan tai **aiemman annoksen aiheuttama allerginen reaktio**
- **muiden rokotteiden tai lääkkeiden aiheuttama anafylaktinen reaktio**. Rokottaja voi varmistaa, ettei aiotussa koronavirusrokotteessa ole samoja ainesosia
- lääkärin vahvistama syöttösolutauti ja siihen liittyvät toistuvat, hoitoa tarvitsevat anafylaktiset reaktiot

Jos **sairastat verenvuotosairautta** tai **käytät verenohennuslääkitystä** (antikoagulanttia), kerro siitä rokottajalle. Rokottaja voi auttaa määrittämään, onko lihakseen annettava pistos turvallinen ja päättämään parhaasta rokotusajankohdasta.

Henkilöt, joilla on heikentynyt immuunijärjestelmä (immuunipuutos)

Immuunipuutteisia ovat henkilöt, joilla on immuunijärjestelmää heikentävä sairaus tai jotka käyttävät immuunivastetta heikentävää lääkitystä. Immuunipuutteisilla henkilöillä, mukaan lukien hiv-tartunnan kanssa elävät, on suurempi riski sairastua vakavasti tai kuolla koronavirustautiin.

Australian hallitus suosittelee immuunipuutteisille henkilöille painokkaasti koronarokotuksen ottamista. COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokote ei käyttydy "elävän rokotteen" tavoin. Adenoviruskantajaa on muokattu niin, ettei se voi lisääntyä tai levitä muihin soluihin, eikä aiheuttaa infektioita. Se on turvallinen immuunipuutteisille.

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotteen klinisiin tutkimuksiin ei osallistunut immuunipuutteisia henkilöitä, mutta nyt monet immuunipuutteiset on rokotettu maailmanlaajuisesti. Odotamme pian saavamme klinisen tutkimuksen tuloksia, jossa COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotetta annettiin henkilöille, joiden hiv-tartunta on hyvässä hoitotasapainossa. Emme tiedä, onko AstraZeneca-rokote yhtä tehokas immuunipuutteisilla henkilöillä verrattuna muuhun väestöön. On mahdollista, että se ei ole yhtä tehokas, ja siksi on tärkeää jatkaa muita torjuntatoimenpiteitä, kuten fyysistä etäisyyttä rokotuksen jälkeen.

Lisätietoa rokotteen käytöstä immuunipuutteisille on sivulla: [COVID-19 vaccination decision guide for people with immunocompromise](#).

Raskaana olevat tai imettävät

Comirnaty (Pfizer) -koronavirusrokotetta suositellaan alle 60-vuotiaille aikuisille, sekä raskaana oleville tai imettäville. Imetystä ei tarvitse lopettaa rokotuksen jälkeen. Raskaana olevat, jotka ovat saaneet ensimmäisen annoksen COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotetta, voivat saada toisena annoksena joko Comirnaty-rokotteen tai COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokotteen, tosin mieluummin Comirnatyn.

Lisätietoa rokotteen käytöstä raskauden ja imetyksen aikana on sivulla: [COVID-19 vaccination decision guide for women who are pregnant, breastfeeding or planning pregnancy](#).

Koronavirustaudin sairastaneet henkilöt

Jos olet aiemmin sairastanut koronavirustaudin, kerro siitä rokottajalle. Rokotuksen antaja saattaa neuvoa odottamaan toipumisen jälkeen jopa puoli vuotta ennen koronavirusrokotteen ottamista. Jos sairastat pitkäkestoista koronavirustautia, keskustele parhaasta rokotusajankohdasta sinua hoitavan lääkärin kanssa.

Koronavirustaudin sairastaneet voivat ottaa kumman koronavirusrokotteen tahansa.

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokote ja lapset

COVID-19 Vaccine AstraZeneca -rokote on saanut alustavan hyväksynnän käytettäväksi vain 18 vuotta täyttäneille, eikä sitä voi antaa tätä nuoremmille. Lasten riski sairastua koronavirustautiin, erityisesti vakavasti, on pienempi kuin nuorilla ja aikuisilla.

Rokoteturvallisuus ja haittavaikutusten ilmoittaminen

Therapeutic Goods Administration -virasto (TGA) arvioi kaikki Australiassa käytettävät rokotteet. Näin varmistetaan, että hyväksynnän saanut rokote on turvallinen, tehokas ja erittäin korkeiden laatustandardien mukaan valmistettu. [TGA:n sivustolla](#) on kuvaus koronavirusrokotteiden hyväksymisprosessista.

Koronavirusrokotteiden turvallisuutta seurataan jatkuvasti koko koronavirusrokotusohjelman ajan. Epäillyt haittavaikutukset voi ilmoittaa rokotuksen antajalle tai muulle terveydenhuollon ammattilaiselle. He laativat sitten puolestasi virallisen ilmoituksen asuinosa- tai -territoriosi terveysministeriölle tai suoraan Therapeutic Goods Administration -virastolle.

Jos haluat mieluummin ilmoittaa siitä itse, lue [TGA:n sivustolta](#) ohjeet, miten ilmoitetaan koronavirusrokotteeseen liittyvä haittavaikutusepäily.